

Lajityypillistä käyttäytymistä

Valtakunnassa vallitsee yksimielisuus: eläinten hyvinvoinnista on huolehdittava ja se on turvattava. Kukaan ei myönnä hyväksyvänsä eläinten huonoa kohtelua. Yksimielisuus joutuu kuitenkin nopeasti koetukselle, kun pohditaan milloin eläin voi hyvin ja erityisesti kuinka paljon lajityypillistä käyttäytymistä eläimelle on tehtävä mahdolliseksi.

Suomen eläinsuojelusäädökset asettavat eläintenpidolle vähimmäisvaatimukset, joiden täytyessä eläimen ei pitäisi kärsiä. Eläinsuojelulaki on hyvä ja ajanmukainen, mutta maa- ja metsätalousministeriön eläinlajikohtaisten asetusten ja päätösten vähimmäistasot ovat hyvinkin vaatimattomia eikä niiden täytyminen takaa eläinten hyvinvointia varsinkaan lajityypillisen käyttäytymisen osalta. Nykyisen eläinsuojelulainsäädännön uudistustarve onkin ilmeinen.

Eläinlääkäriliitto on osaltaan aloittanut valmistautumisen eläinsuojelulainsäädännön uudistustyöhön. Liitto haluaa olla aloitteellinen ja tarjota selviä muutosesityksiä ja lisäsehdotuksia nykyiseen lainsäädäntöön. Tavoitteena on saada aikaan eläinten hyvinvoinnin kannalta riittävät vähimmäisvaatimukset, jotka ovat tutkimustuloksien perusteltuja ja joita on myös mahdollista valvoa yhdenmukaisesti. Liiton eläinsuojeluvaliokunta organisoi kuluvaan vuonna keskustelua aiheesta kyselyiden ja seminaarien avulla. Aktiivisen keskustelun kautta eläinlääkäreille toivottavasti muodostuu mahdollisimman hyvä yhteisymmärrys lainsäädännön uudistustarpeen suunnasta ja yksityiskohdista.

Eläinlääkäreitä on moitittu lepsusta eläinsuojeluvalvonnasta. Onnistunutta valvontatyötä ja ennaltaehkäisevää neuvontatyötä tehdään toki paljon, mutta ne ovat suurelle yleisölle näkymättömissä. Ihmisten odotukset valvonnan kyvystä ennaltaehkäistä eläinsuojelurikoksia ovat myös osin epärealistisia. Valvontatyöhömmä kohdistuvasta kritiikistä on kuitenkin otettava opiksi ja eläinsuojelullisiin epäkohtiin on puututtava aina niitä havaittaessa. On hyvä myös katsoa tuttuja tiloja uusin silmin sairaskäynneilläkin. Onko oma silmä tottunut johonkin epäkohtaan? Voisivatko asiat olla eläinten hyvinvoinnin kannalta paremmin?

Nyt on erinomainen tilaisuus nostaa ja yhtenäistää eläinsuojeluvalvonnan tasoa perustamalla seutukuntiin valvontaeläinlääkärien virkoja. Valvonnan valtiollistamista on väläytelty, jos kunnallisia valvontavirkoja ei perusteta tyydyttävällä tahdilla. Valtiollisen valvonnan vaarana on etäytyminen liiaksi paikallisista toimijoista. Kunnallisella valvojalla on työssään apunaan paikallistuntemus. Mutkaton tiedonkulku saman työyhteisön praktikkoeläinlääkäreiden kanssa tuo hyvän tuntuman seutukunnan eläinsuojelutilanteeseen. Seutukunnallisia valvontaeläinlääkärien virkoja ei kuitenkaan synny kuntiin itsestään, vaan eläinlääkäreiden aktiivisen paikallistason vaikuttamistyön seurauksena.

Eläinten hyvinvoinnista käytävä kiivas julkinen keskustelu toivottavasti edesauttaa valvontavirkojen perustamista ja helpottaa muutenkin eläinsuojelutyötämme. Eläinsuojelukäynneillä annettavat määräykset ovat perin tehoittomia, jos tiedetään ettei määräysten noudattamatta jättämisestä ei tule seurauksia. Eläinsuojeluasioiden tärkeys asettuu toivottavasti nykyistä korkeammalle sijalle myös poliisilaitoksilla, syyttäjänvirastoissa ja tuomioistuimissa. Julkinen keskustelu eläinsuojelusta ja eläinten hyvinvoinnista on toistaiseksi ollut hyvin valvontapainotteinen. Voimallisen syyllisten etsimisen sijaan kaikkien eläinten parissa työskentelevien olisi keskityttävä tekemään oma osansa paremmin.

Päivi Labti

Eläinlääkäriliiton hallituksen jäsen ja eläinsuojeluvaliokunnan puheenjohtaja